

Mâtürîdî'nin İnanç Temalı Kıssalara Yaklaşımı: Hz. Mûsâ – Salih Kul Kıssası

Mücahit Kılınç

 <https://orcid.org/0009-0005-4580-1850> | mucahitkilinc437@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

Bu çalışmada, Mâtürîdî'nin Te'vilâtü'l-Kur'ân adlı tefsirinde Hz. Mûsâ ile Salih Kul kıssasını kelâmî açıdan nasıl anladığı ve yorumladığı konu edilmiştir. Çalışma, başta Allah'ın ilim sıfatı olmak üzere irade ve kudret sıfatlarına odaklanarak Mâtürîdî'ye göre Hz. Mûsâ-Salih Kul kıssasını tahlil etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, Hz. Mûsâ ile Salih Kul kıssasının kelâmî açıdan pek çok konuyu barındırdığı ve Mâtürîdî'nin bu vesile ile kendi görüşlerini dile getirdiği tespit edilmiştir. Mâtürîdî, Hz. Mûsâ – Salih Kul kıssasında bir taraftan kıssanın içerdiği mesajları tespit etmeye çalışırken diğer taraftan da kendi kelâm sistemiyle uyumlu çıkarımlarda bulunmaktadır. Mâtürîdî, Hz. Mûsâ-Salih Kul kıssasında Allah'ın mutlak, sınırsız ilmini öne çıkarmıştır. Kıssayı tasavvuftaki gibi nübüvvet-velâyet eksenli ele almamış ve Salih Kul'a gelen bilgiyi vahiy kapsamında değerlendirmiştir. Salih Kul'un dinî kimliğine dair net bir ifade kullanmamıştır. Onun kul olma vasfını öne çıkararak vahiyle birlikte hareket etmesine vurgu yapmıştır. Ona göre Salih Kul, çocuğu öldürme fiilini kendiliğinden değil Allah'ın emriyle yerine getirmiştir. Dolayısıyla bu husus gözden kaçırılmamalıdır. O, akla dayalı ahlak anlayışıyla bağlantılı olarak sûflerin mutlak teslimiyet prensibini reddetmiştir. O, Hz. Mûsâ ile Salih Kul'un birlikte yolculuğa çıkmadan önce aralarında geçen diyalogdan hareketle inşallah lafzının kullanımıyla ilgili birkaç değerlendirme yapmıştır. Sanki o, bu yaklaşımıyla söz ve fiillerimiz inancımızı yansıtmalıdır mesajını vermiştir. Ayrıca o, kıssadan fiile güç yetirmeyle ilgili kelâmî çıkarımda bulunmuştur.

* Bu çalışma Dr. Abdullah Demir danışmanlığında hazırlanan “Mâtürîdî'nin Kıssa Yorumu ve İnanç Temalı Kıssalara Yaklaşımı” başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Mâtürîdîlik, Kıssa, Hz. Mûsâ, Hz. Mûsâ – Salih Kul.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Mâtürîdî'nin İnanç Temalı Kıssalara Yaklaşımı: Hz. Mûsâ – Salih Kul Kıssası" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	16.07.2024
Kabul Tarihi	18.08.2024
Yayın Tarihi	31.08.2024
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat
Araştırma Alanı	Kelam, Mezhepler Tarihi
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/561
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	10. Oturum - 30 Ağustos 2024 Cuma 15:00 - 16:10
Telif Hakkı	© 2024 MÜCAHİT KILINÇ. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Kılınç, MÜCAHİT. "Mâtürîdî'nin İnanç Temalı Kıssalara Yaklaşımı: Hz. Mûsâ – Salih Kul Kıssası". 4. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 131-134. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Mâtûrîdî's Approach to the Faith-Themed Stories: The Narrative of Prophet Mûsâ - The Pious Servant

Mücahit Kılınç

 <https://orcid.org/0009-0005-4580-1850> | mucahitkilinc437@gmail.com
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

In this study, it is discussed how Mâtûrîdî understood and interpreted the story of Prophet Mûsâ and the Pious Servant from a theological point of view in his commentary called Ta'wilât al-Qur'ân. The study aimed to analyze the parable of Prophet Mûsâ and the Pious Servant according to Mâtûrîdî by focusing on the attributes of will and power, especially the attribute of knowledge of Allâh. Content analysis method, one of the qualitative research techniques, was used in the study. As a result of the research, it has been determined that the parable of Prophet Mûsâ and the Pious Servant contains many theological issues and Mâtûrîdî expressed his own views on this occasion. In the parable of Prophet Mûsâ - the Pious Servant, Mâtûrîdî tries to determine the messages contained in the story on the one hand, and on the other hand, he makes inferences that are compatible with his own kalâm system. In the parable of Prophet Mûsâ - the Pious Servant, Mâtûrîdî emphasized the absolute, limitless knowledge of Allâh. He did not consider the parable on the basis of nubuwat-walâyat, as in Sufism, and evaluated the information that came to the Pious Servant within the scope of revelation. He did not make a clear statement about the Pious Servant's religious identity. He emphasized his quality of being a servant and his acting with the revelation. According to him, the Pious Servant did not kill the child spontaneously, but by Allâh's command. Therefore, this issue should not be overlooked. He rejected the principle of absolute submission of the Sufis in connection with the understanding of reason-based morality. Based on the dialogue between Prophet Mûsâ and the Pious Servant before they set out on the journey together, he made a few evaluations about the use of the word inshâllâh. It is as if he gave the message that our words and deeds should reflect our faith with this approach. In addition, he made theological inferences about the ability to act from the parable.

* This study is based on the master's thesis titled "Mâtûrîdî's Interpretation of Parables and His Approach to Parables about Faith" prepared under the supervision of Dr. Abdullah Demir.

Keywords

Kalâm, Mâtûridism, Qissa, Prophet Mûsâ, Prophet Mûsâ - The Pious Servant.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Māturīdī’s Approach to the Faith-Themed Stories: The Narrative of Prophet Mūsā - The Pious Servant” presented at the Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2024-07-16
Accepted	2024-08-18
Published	2024-08-31
Category	Art & Humanities, Religion & Theology
Research Area	Religious Studies, Islamic Theology, Islamic Sects
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/561
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 10 - August 30, 2024, Friday 15:00 - 16:10
Copyright	© 2024 Mücahit Kılınç. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Kılınç, Mücahit. “Māturīdī’s Approach to the Faith-Themed Stories: The Narrative of Prophet Mūsā - The Pious Servant”. <i>The 4th Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 131-134. Ankara: Oku Okut Press, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54